

Извеждат се и други аргументи за приоритета на индивида пред етническата общност. Така Фр. Капоторти обръща внимание на още три пункта: *исторически* — предоставянето на права *на лицата*, принадлежащи към малцинствата е залегнало още в “Системата за покровителство на малцинствата” от 1919-1920 г.; *сравнителен* — Международният пакт за икономическите, социалните и културните права отбелязва, че “всички закрепени права принадлежат *на индивида*; единственото право, чийто субект е колективно образувание, е правото на народите да се разпореждат със своята съдба, [което] е свършено друга област в сравнение с правата *на членовете* на малцинствата”, съгласно Устава на ООН и което “обуславя ползването на всички други права *на човека*”; *политически* — “предоставянето на права на малцинствата и разглеждането им в качеството на субект на правото може да увеличи опасността от антагонизъм между тях и държавата” (цит. по: Илиева 2001 б: 77-78).

Социалният просперитет на хората от различните етноси и социални групи е конституционен принцип *на обществото* именно от гледна точка на приобщаване директно на *индивидите* в съвременното общество, а не чрез техните общности. От това следва например, че *пътят за преодоляване на сегрегацията* в ромското образование днес у нас е принципно един: чрез получаване на *гражданско* образование от страна на *всеки отделен* ром, както това се отнася и за *всеки отделен* българин, турчин, евреин, арменец и пр. Индикаторът за степен на образование е един — дипломата на *всеки отделен* завършил, а не някаква „диплома за общността”, към която отделният индивид принадлежи и се идентифицира... По-нататък *всеки отделен*

⁸ Вж.: *Обяснителен доклад към Рамковата конвенция за защита на националните малцинства, Раздел: Подходи и основни понятия* (Страсбург, 1 февруари 1995), София, с.5 и 9.

⁹ “Обяснителният доклад към РК подчертава, че правото на *принадлежност* към национално малцинство обединява *субективния избор* на индивида с *обективни критерии* (произход, език, традиции, културно наследство и т.н.), отнасящи се до неговата самоличност” (Илиева 2000: 30-31).